

КАФЕДРА КОМПОЗИЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТУВАННЯ

СИЛАБУС

ПОГЛИБЛЕНИЙ КУРС ІНСТРУМЕНТУВАННЯ (ДЛЯ ВИКОНАВСЬКИХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЙ І МУЗИКОЗНАВЦІВ)

Освітній рівень	I, освітньо-професійний	Курс	III
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	6
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство, Оркестрова майстерність Музикознавство та композиція (музикознавство)	Лекції	-
Статус	Вибіркова	Практичні/семінарські	32
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	88
		Семестровий контроль	6 залік

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	1. Богатирьов Володимир Олександрович, викладач
Профіль викладача	1. http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/composition/Bogatyriov.pdf
E-mail	1. izzbva@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Поглиблений курс інструментування» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які здобувачі освіти повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення

навчального матеріалу дисципліни «Поглиблений курс інструментування», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення навчальної дисципліни є поглиблення знань та розширення умінь і навичок інструментування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- різноманітні техніки інструментування в музиці Нового і Новітнього часу;
- розширені інструментальні техніки в сучасній композиторській практиці;
- оформлення партитур відповідно стандартних вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

уміти:

- використовувати техніко-виразові можливості інструментів/голосів у єдності всіх елементів музичної тканини партитури;
- створювати власні інструментовки для різних інструментальних складів;
- самостійно редагувати партитури згідно з сучасними стандартами.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких компетентностей, зокрема, **загальних** компетентностей:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальних (фахових) компетентностей:

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК8. Здатність здійснювати диригентську діяльність.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методи удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, уміння перекладати музичні твори для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору).

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Можливості клавішних інструментів: створення клавіру.

Тема 2. Методи викладу фактури у інструмента solo.

Тема 3. Варіанти взаємодії інструментів у дуеті. Твір для інструменту з акомпанементом.

Тема 4. Створення партитури для малого/середнього ансамблю (тріо, квартет, квінтет).

Тема 5. Інструментування для великого ансамблю.

Тема 6. Голос з інструментом/інструментами: методи інструментування.

Змістовий модуль 2.

Тема 7. Обробка народної пісні для хору.

Тема 8. Написання партитури для камерного оркестру.

Тема 9. Оркестрування твору для великого симфонічного оркестру.

Тема 10. Створення інструментування для сольного інструмента/голосу з оркестром

Форми та технології навчання.

Практичні заняття, на яких здобувачі освіти набувають знань і умінь щодо основ інструментування.

З навчальної дисципліни передбачені такі види самостійної роботи здобувача вищої освіти: ознайомлення з науково-методичною літературою; виконання практичних завдань з інструментування/

Навчальні ресурси.

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger, Telegram тощо; використовуються застосунки Google Disk, Google Meet, Padlet, Zoom тощо. Для забезпечення освітнього процесу додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання.

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
-----------------	-------------------	------------

90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
75-81	Добре	C
64-74	Задовільно	D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно	FX
1-34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання

Обсяг робіт з інструментування, який відповідає програмним вимогам: 25 партитурних сторінок за два семестри.

90–100–А – відмінно. Наявність як мінімум чотирьох інструментованих на високому рівні партитур для різних складів згідно повного обсягу за кількістю сторінок; недоліки у оформленні відсутні або незначні.

82–89–В – добре. Наявність чотирьох інструментованих за достатнім рівнем партитур для різних складів згідно вимогам за кількістю сторінок; присутні некритичні недоліки у оформленні.

75–81–С – добре. Наявність трьох-чотирьох партитур для різних складів інструментованих із явними недоліками; обсяг робіт на 20 відсотків менший відповідно вимог за кількістю сторінок; присутні значні недоліки в оформленні.

64–74–D – задовільно. Наявні дві-три партитури для різних складів, що за інструментування мають помилки; обсяг робіт на 30 відсотків менший за обсяг програмних вимог; оформлення партитури має неналежний вигляд.

60–63–Е – задовільно. Наявні одна-дві повністю інструментованих на посередньому рівні партитури; обсяг складає 50 відсотків від програмних вимог; недоліки у оформленні ускладнюють процес перевірки..

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Наявна одна часткового інструментована партитура зі значними помилками; обсяг за кількісним показником менший за 50 відсотків; оформлення не відповідає критеріям.

1–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Відсутність самостійно інструментованих партитур.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих

столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни.

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf> та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського» <http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>

Список рекомендованих творів до інструментування

1. В. Барвінський – Шість мініатюр на українські народні теми
2. Й. С. Бах – Шість сонат і партит для скрипки solo BWV 1001-1006;
3. Б.Барток – Струнні квартет; «Румунські народні танці» Sz. 68, Три рондо на словацькі народні мелодії Sz. 84\$
4. Л. ван Бетовен – Струнні квартети op. 18 (№ 1, 2, 4, 5,), op. 59 (№7, 8, 9);
5. В.Бібік – Прелюдії з циклу “34 прелюдій і фуґи” для фортепіано.
6. С. Борткевич - Прелюдії op.33;
7. А. Веберн – Kinderstück, Klavierstück;
8. А. Вівальді – Тріо-сонати op.1;
9. К. Дебюссі – Прелюдії книга 1, №1-2, 4-5, 8-10; Прелюдії книга 2, №2-3, 5-7, 9-10.
10. М. Лисенко – Елегія op.41 №3.
11. С. Людкевич – романси «Ой, вербо, вербо»,
12. В. А.Моцарт – Струнний квінтет №4, К.406; Кларнетовий квінтет К.581; Дивертисменти К. 136, К. 166, К. 205; Симфонії № 35, 39-41.
13. А. Пярт - Für Alina для фортепіано; «Fratres» для скрипки і фортепіано;
14. Л. Ревуцький – вокальний цикл «Сонечко»;
15. Я. Степовий – Прелюди op.5, 7, 9, 10,;
16. Г. Ф. Телеман – Фантазії для флейти solo TWV 40:2-13;
17. С. Турнеєв – П'ять рефлексій для кларнета solo, романси «Вона співає», «Чого являєшся мені...»;
18. І. Шамо – Українська сюїта;
19. А. Шенберг – Три п'єси для фортепіано op.11, Шість маленьких п'єс op.19.
20. Ф. Шопен – Прелюдії op.28.

Рекомендована література.

Основна:

1. Андрєєва О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру. Київ: Музична Україна, 1985. 72 с.
2. Клебанов Д. Лекції з інструментування: навч. посіб. / ред і доп. Турнеєв С., пер. Романюк І. Харків : «Естет Принт», 2019. 80 с.
3. Котонський В. Ударні інструменти в сучасному оркестрі. Переклад з польської Л. Грабовського. К.: Музична Україна, 1971. 60 с.
4. Adler S. The study of orchestration. 3rd ed. New York: Norton, 2002. 839 p.
5. Blatter A. Instrumentation and Orchestration. 2nd ed. New York: Schirmer Books, 1997. 492 p.
6. Casella A., Mortari W. The Technique of Contemporary Orchestration. Translation with contemporary Applications by T. V. Frascillo. Milan: Ricordi, 2004. 278 p.
7. Darvas G. A zenekari muzsika műhelytitkai. Budapest: Corvina, 1960. 120 p.
8. Forsyth C. Orchestration. 2d ed. New York: Dover, 1982. 519 p.

9. Mancini H. Sounds and Scores. Northridge, CA: Northridge Music, 1962. 243 p.
10. McKay G. F. Creative Orchestration. 2d ed. Boston: Allyn and Bacon, 1969. 241 p.
11. Peinkofer K., Tannigel, F. Handbuch des Schlagzeugs. Praxis und Technik. Mainz / London: Schott, 1969. 284 p.
12. Piston W. Orchestration. London: Victor Gollancz LTD. 1969. 477 p.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Бібліотека ХНУМ імені І. П. Котляревського <https://numlib.kh.ua/>
2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Youtube-канал з основ оркестрування RyanLeach (англ.)
<https://www.youtube.com/@RyanLeach>
4. Інструменти симфонічного оркестру (англ.)
<https://wiki.youngcomposers.com/Category:Instruments>